

Sami si pripravimo posebno redovalnico takšnega formata, da bo v njej za vsakega učenca dovolj prostora. Vanj vpisujemo vse: številčne ocene domačih, šolskih, kontrolnih nalog, testov ipd.; število doseženih točk, kadar se odločimo za tak način ocenjevanja (legenda: barvni svinčniki, različna velikost številke), manjkajoče domače naloge, rezultate domačega čtiva, seminar-skega dela; ustno znanje, sposobnosti pomnjenja, oblikovanje misli; posebno zanimanje učenca, aktivnost ipd. Vsako opombo si označimo z datumom.

(Primer za 8. r. glej na str. 150.)

Pomembnost takih zapiskov je na primer tudi v tem, da učenca spremljamo, dokler ga poučujemo. Laže ugotavljamo njegov napredek ali nazadovanje in tudi vzroke za prvo ali drugo je možno ugotoviti hitreje.

NAČELNE MISLI JANA BAUDOUINA DE COURTENAYA

V št. 1—2 tega letnika Jezika in slovstva je F. Jakopin pisal o pomenu Jana Baudouina de Courtenaya za slovenistiko, razčlenil je in prikazal njegovo znanstveno pot; naj mi bo dovoljeno dodati besedo o človeku in citirati nekaj Baudouinovih načelnih misli, ki so za beneške Slovence še danes aktualne.

BdC človeka in njegove misli spoznamo najlepše iz dveh spisov: *Nekatero opazke ruskega profesorja v »Soči«* 1872 in 1873, ponatis v Gorici 1873 (tej brošuri je ob stoletnici prvega Courtenayevega obiska med Slovenci posvetila radijska postaja Trst A niz oddaj, ki jih je pripravila prof. Marija Cenda Klinc) in predavanje *Sull' appartenenza linguistica ed etnografica degli Slavi del Friuli*, ki ga je bral 5. septembra 1899 in je objavljeno v *XI Centenario di Paolo Diacono, Atti e Memorie del Congresso storico tenuto in Cividale nei giorni 3, 4, 5 settembre 1899*, Cividale 1900. (Njegova Ekse-lenca Jan Baudouin de Courtenay s Kra-kovske univerze je bil imenovan za enega podpredsednikov kongresa, ki sta se ga udeležila člana *Societas Labacensis Matica Slovenska* prof. Anton Laharner in prof. Simon Rutar ter trije beneški Slovenci: špe-trski župan Francesco Musoni, ki je tu bral predavanje *Il capitolo 23 del libro V della Historia Langobardorum e gli Sloveni del Friuli* z dokazi, da je Diaconov kraj Broxas istovetiti z Brišči med Špetrom in Pod-

Učence je treba na začetku leta seznaniti z načinom ocenjevanja. Spremeniti moramo njihovo zakoreninjeno prepričanje, da je z uspeho reprodukcijo kakega besedila mogoče »popraviti« oceno za prejšnje neznanje.

Učenci postanejo kritični in ne zahtevajo, da bi za odgovore dobivali samo številčno oceno. Vedo, da smo si zabeležili le pravilnost in nepravilnost odgovora in da je takih in podobnih opomb v naši redovalnici še veliko. Zaključno oceno v spričevalu predvidijo kot rezultat aktivnosti, ne pa kot matematično sredino številčnih ocen.

Posledica opisanega načina ocenjevanja (spremljanja učenčevega dela) je večja motiviranost učencev in hkrati večja aktivnost. V predmetu je vedno manj nezadostnih, pa tudi nobene nerealne petice.

Berta Golob
Kranj

bonescem; nadalje odvetnik Carlo Podrecca, avtor znane knjige *Slavia italiana*, in prof. Ivan Vogrič; o njem gl. »Sodobnost« 1972, str. 650.)

Predavanje BdC je malo znano: z znanstvenega vidika ga danes ne upoštevamo, ker je sam BdC pozneje popravil oznako beneških Slovencev, ki jo je tu podal, in še temeljiteje je njegove izsledke pozneje prevrednotil Fran Ramovš; zdi pa se mi vredno, da bi širši krog ljudi spoznal načelne misli, ki jih avtor izraža uvodoma. Zato bom preprosto prevedel del tega predavanja na str. 198 in 199 knjige in ga prepustil brez komentarja v premislek bralcem. Brati bi ga morali, kajpak v izvorniku, tudi politiki, ki je od njih odvisna administracija beneških Slovencev.

BdC: »... Žal živimo v časih, ki nam z marsikaterega vidika hudo priključijo v spomin nekdanje barbarstvo; vojskam in pokolom, ki jih je srepa sila množila brez usmiljenja in brezobzirno, je sledilo mnogotero globoko in trdovratno sovraštvo, ki sproži sicer nekrvave, a enako usodne boje med narodi s poraznimi posledicami za skupno blaginjo človeštva. V teh časih, ko le iščemo kak emblem, kak simbol, kako ime za tarčo našega sovraštva do bližnjega, v teh neveselih časih je nastalo tudi strašilo panslavizma, čeprav je to le strašilo za nevedne, neuke ljudi in za take, ki nimajo čiste vesti.

Zategadelj smo priče nenehni in neskončni vrsti sumov in nesporazumov.

Kakor so ime Slovanov ustvariti tujci — to bomo takoj videli — tako je tudi takomenovani *panslavizem* stvaritev tujcev. Kakor sproži antisemitizem, gorje naših dni, čustvo vzajemnosti med Judi in potrebo obrambe pred skupnim sovražnikom, tako nenehno sproža *antislavizem*, ki razsaja med narodi mejaši, takomenovani *panslavizem*.

Prav ta je težava, na katero sem pred kratkim namignil. Da se izognem vsakemu nesporazumu, da se sporazumemo o našem gledanju na stvari, da odpravim iz svojega predavanja še tako majhno sled politike, moram izjaviti svoja načela.

Na srečo ne spadam v ono vrsto ljudi, ki nam stalno zagotavljajo, kako so polni ljubezni, pri njihovem delu pa venomer opazamo globoko sovraštvo. V meni ni ne ljubezni ne sovraštva; v meni je samo želja po resnici: hočem videti, opazovati in, kolikor je mogoče, razlagati. In če bi slučajno morali stopiti na praktična tla, so moja na-

čela, ki jih narekujejo ne oportunitizem ne strasti ne politična ješčost, temveč izključno čut za pravico, ta:

1. Če spoznamo v mejah vseh držav neko *vis major*, neko višjo silo, neko stalno dejstvo in nočemo priklicati gorja pokolov, žrtev, razdejavanja in bede, da te meje spremenimo, imamo vendar pravico in dolžnost zahtevati, da v obsegu državnih meja prebivalstvo ni za uradnike, temveč so uradniki postavljeni za prebivalstvo, da ni prebivalstvo prisiljeno učiti se jezika uradnikov, temveč da se morajo uradniki učiti jezika prebivalstva.

2. Ne prevladujoče število ne gospodujoči razredi nimajo pravice preganjati manjše število, takomenovane nižje razrede, ki so taki bodisi zaradi etničnega izvora bodisi zaradi socialnega položaja.

3. Kakor bi ne smeli obstajati preganjani ljudje, tako bi tudi ne smela obstajati preganjana plemena, preganjani narodi, preganjani socialni razredi. — — — «

Pavle Merkuš
Trst

SLOVESNOST V DERENDINGENU

Dne 18. marca 1972 so v Derendingenu odkrili ob cerkvi spominski križ, na vratih pa leseno ploščo, da je tu deloval Primož Trubar in je tu tudi pokopan. Oboje so oskrbeli tübinski časnik Schwäbisches Tageblatt, Zavod za kulturo v Tübingenu in evang. župnik Walter Döttling, Trubarjev častilec in prijatelj Slovencev.

O slovesnostih so pisali tudi pri nas, fotografijo spominske plošče so priobčili: Delo 4. 5. 1972, Rodna gruda 1972, str. 20 in Knjiga 72, št. 5, str. 374; F. Vodnik, Od obzorja do obzorja 1972, str. 131.

Slovesnost je začel W. Döttling. Priobčujemo v prevodu najznačilnejša mesta iz njegovega govora:

»Zbrali smo se ob izredni slovesnosti. Hvaležno se spominjamo moža, ki je v 16. stol. po nemirnem beganju nazadnje deloval v Derendingenu in je tu tudi našel poslednji počitek, slovenskega reformatorja Primoža Trubarja...

Prvi je govorjeno slovensko besedo povzdignil v pismeni jezik. Do smrti je v svoj materni jezik prevajal biblijo. Ko je prestavil novo zavezo, je s tem storil domovini za kulturni razvoj dragoceno uslugo. Po-

stavil je most med svojim in našim narodom.

Latinski napis na plošči v naši cerkvi priča: V grobu počiva le-tem mož sveti, Slovenec po rodu, Primož, ki Kristusu bil zvest je klicar in glasnik...

Tudi v Derendingenu imamo Trubarjevo ulico. Od leta 1587 visi v naši cerkvi omenjena spominska plošča. Že nekaj let krasi zakristijo Trubarjeva slika. Začeli smo tudi zbirati dokumente o Trubarjevem delu. Prejšnji mesec je cerkveni svet sklenil, da bo po Trubarju imenoval farno hišo, ki so jo začeli zidati v Derendingenu. Doslej je manjkal napis, ki bi naznanjal, kje je Trubarjev grob. Zelo verjetno je pokopan v cerkvi ob steni pri zakristiji... Lesena tabla na vratih in železen križ na steni, ki ju bomo zdaj odkrili, bosta opozarjala obiskovalce nanj. Tabla ima napis: PRIMUS TRUBER / Reformator der Slowenen. Nato sledi v nemščini in slovenščini napis: V TEJ CERKVI JE V LETIH OD 1567 / DO 1586 OZNaNJAL EVANGELIJ / PRIMOŽ TRUBAR. POKOPAN JE / NA TEJ BOŽJI NJIVI. / NJEGOVO / ZADNJE POČIVALIŠČE JE NAJBRŽ / TUKAJ MED VRATI IN ZAHODNO / STRANJO ZAKRISTIJE.